

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา สุตทสาร. 2541. การเพาะเลี้ยงเอ็มบริโอและโปรโตพลาสต์ของข้าว. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จารุวัตร จันทร์ประดิษฐ์. 2534. การเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์โกโก้. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ครรชิต ธรรมศิริ. 2541. เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- คำณูณ กาญจนภูมิ. 2539. เทคโนโลยีโปรโตพลาสต์ของพืช. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- คำณูณ กาญจนภูมิ. 2540. การปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้โดยเทคโนโลยีโปรโตพลาสต์ฟิวชั่น. สงขลา : รายงานการวิจัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชวนพิศ นิยะกิจ. 2543. การแยกและเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์ยางพารา (*Hevea brasiliensis* Muell Arg.) และการปลูกถ่ายยีนด้วย *Agrobacterium*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เทียมใจ ตูลยารร. 2527. โครงสร้างพืช. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิจวรรณ สนิทนาม. 2545. การชักนำพืชต้นใหม่ การแยกและเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์จากใบสะเดา ช้าง [*Azadirachta excelsa* (Jack) Jacobs]. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญยืน กิจวิจารณ์. 2540. เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช. ขอนแก่น : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประภา ศรีพิจิตร และเสาวรี ตั้งสกุล. 2543. การสกัดและการเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์ของข้าวหอม (*Oryza sativa* L.) พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105. วารสารวิชาการเกษตร 18 : 266-279.

ประศาสตร์ เกื้อมณี. 2538. เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัชรวดี ทองสีคำ. 2536. การแยกและเลี้ยงโปรโตพลาสต์อะแรนด้า. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รังสฤษฎ์ กาวีตะ. 2541. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช : หลักการและเทคนิค. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลัดดาวัลย์ มูสิกะปาละ. 2544. การชักนำแคลลัส การแยกและเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์จากใบพืชในสกุล *Carcinia* บางชนิด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมปอง เตชะโต. 2536. เทคโนโลยีชีวภาพของพืชปลูก. สงขลา : ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมปอง เตชะโต. 2538. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชเศรษฐกิจ หลักการและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ. ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมปอง เตชะโต. 2539. บทปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพของพืชปลูก. สงขลา : ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมพร ประเสริฐส่งสกุล. 2547. ก้าวไม่กับเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย) 19 : 37-40.

- โสภกา ทวีคณะโชติ. 2542. การแยกและการเพาะเลี้ยงโปรโตพลาสต์ส้มจุก (*Citrus reticulata* Blanco) และการปลูกถ่ายยีนด้วย *Agrobacterium*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อารีย์ วรรณวุฒิก. 2541. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเพื่อการปรับปรุงพันธุ์พืช. นครราชสีมา : สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- อัญญา จันทร์ประทิว. 2547. การผลิตแอนโธไซยานินในการเพาะเลี้ยงแคลลัสและเซลล์ชั้นเพนซ์ของกุหลาบมอญ (*Rosa Damascena* Mill.). วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อบฉันท ไททอง. 2543. เหลืองจันทร์บูร. ใน กล้วยไม้เมืองไทย หน้า 200-201. กรุงเทพฯ : บ้านและสวน.
- Abdullah, R., E. C. Cocking and J. A. Thompson. 1986. Efficient plant regeneration from rice protoplasts through somatic embryogenesis. *Bio/Technology* 4 : 1087-1090.
- Ai-Ping, D., W. Hong-Fan and C. Yu-Fen. 1995. Plant regeneration from cotyledon and cell suspension protoplasts of apple (*Mulus x domestica* cv. Starkrimson). *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 40 : 145-149.
- Assani, A., D. Chabane, R. Haicour, F. Bakry, G. Wenzel and B. Foroughi-Wehr. 2005. Protoplast Fusion in banana (*Musa* Spp.) : comparision of chemical (PEG : polyethylene glycol) and electrical procedure. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 83 : 145-151.
- Assani, A., R. Haicour, G. Wenzel, B. Foroughi-Wehr, F. Bakry, F. X. Cote, G. Ducreux, A. Ambroise and A. Grapin. 2002. Influence of donor material and genotype on protoplast regeneration in banana and plantain cultivars (*Musa* spp.). *Plant Science* 162 : 355-362.

- Balestri, E. and F. Cinelli. 2001. Isolation and cell wall regeneration of protoplasts from *Posidonia oceanica* and *Cymodocea nodosa*. *Aquatic Botany* 70 : 237-242.
- Chen, W. H. and Z. C. Ku. 1985. Isolation of mesophyll cells and protoplasts and protoplast fusion and culture in banana. *Journal Agriculture Association* 129 : 56-67.
- Eriksson, T. 1977. Technical advances in protoplast isolation and cultivation. *In* *plant Tissue Culture and Its Bio-technological Application* (eds. W. Barz, E. Reinhard and M. H. Zenk) Vol. 2 , pp. 313-322. Berlin : Springer-Verlag.
- Evans, D. A. and J. E. Bravo. 1983. Protoplast isolation and culture. *In* *Handbook of Plant Cell Culture* (eds. D. A., Evans, W. R., Sharp, P. V. , Ammirato and Y. Yamada) Vol. 1, pp. 124-176. New York : Macmillan Publishing Company.
- Furuta, H., S. Harue, N. Yukio, M. Masuo and M. Kouichi. 2004. Production of intergeneric somatic hybrids of chrysanthemum [*Dendranthema* × *grandiflorum* (Ramat.) Kitamura] and wormwood (*Artemisia sieversiana* J. F. Ehrh. ex. Willd) with rust (*Puccinia horiana* Henning) resistance by electrofusion of protoplasts. *Plant Science* 166 : 695-702.
- Haicour, R., A. Assani, K. Matsumoto and A. Guedira. 2004. *Banana improvement : Cellular, Molecular Biology, and Induced Mutations* France : Science Publishers.
- Hidano, Y. and M. Nuzeki. 1988. Protoplast culture of deciduous fruit trees. *Scientia Horticulturae* 37 : 301-306.
- Hu, W. W., S. W. Wong, C.S. Loh and C. J. Goh. 1998. Synergism in replication of *Cymbidium* mosaic potexvirus (CymMV) and odontoglossum ringspot tobamovirus (ORSV) RNA in orchid protoplasts. *Archives of Virology* 143 : 1265-1275.

- Kanchanapoom, K., S. Jantaro and D. Rakchad. 2001. Isolation and Fusion of Protoplasts from mesophyll cells of *Dendrobium* Pompadour. *Science Asia* 27 : 29-34.
- Kao, K.N. and M.R. Michaylux. 1975. Nutritional requirements for growth of *Vicia hajastana* cells and protoplasts at a very low population density in liquid medium. *Planta* 126 : 105-110.
- Koh, M.C., C.J. Goh and C.S. Loh. 1988. Protoplast isolation and culture of *Aranda* hybrids. *Malayan Orchid Review* 22 : 70-78.
- Krautwig, B. and H. Lorz. 1995. Cereal protoplasts. *Plant Science* 111 : 1-10.
- Kunasakdakul, K. and P. Smitamana. 2003. *Dendrobium* Prathum Red protoplast Culture. *Thai Journal Agriculture Science* 36 : 1-3.
- Lee, L., R. E. Schroll, H. D. Grimes and T. K. Hodges. 1989. Plant regeneration from indica rice (*Oryza sativa* L.) protoplasts. *Planta* 178 : 325-333.
- Li, L. H., X. P. Wang, W. R. Hou, X. L. Liu and Y. K. He. 2005. An efficient protocol for plant regeneration from protoplasts of the moss *Atrichum undulatum* P. Beauv *in vitro*. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 82 : 281-288.
- Li, Z. and N. Murai. 1990. Efficient plant regeneration from rice protoplasts in general medium. *Plant Cell Report* 9 : 216-220.
- Loh, C.S. and A.N. Rao. 1985. Isolation and culture of mesophyll protoplasts of *Aranda* Noorah Alsagoff. *Malayan Orchid Review* 19 : 34-37.
- Megia, R., R. Haicour, L. Rossignol and D. Sihachakr. 1992. Callus formation from cultured protoplasts of banana (*Musa* sp.). *Plant Science* 85 : 91-98.

- Mizuhiro, M., Y. Kenichi, K. Ito, S. Kadowaki, H. Ohashi and M. Mii. 2001. Plant regeneration from cell suspension-derived protoplasts of *Primula malacoides* and *Primula obconica*. *Plant Cell* 160 : 1221-1228.
- Murashige, T. and F. Skoog. 1962. A revised medium for rapid growth and bioassays with tobacco tissue cultures. *Physiologia Plantarum* 15 : 473-479.
- Nagata, T. and I. Takebe. 1971. Planting isolated mesophyll protoplasts on agar medium. *Planta* 99 : 12-90.
- Nassour, M. and N. Dorion. 2002. Plant regeneration from protoplasts of micropropagated *Pelargonium x hortorum* 'Alain' : effect of some environmental and medium factors on protoplast system efficiency. *Plant Science* 163 : 169-176.
- Nenz, E., S. Varotto, M. Lucchin and P. Parrini. 2000. An efficient and rapid procedure for plantlet regeneration from chicory mesophyll protoplasts. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 62 : 85 – 88.
- Nishimura, N., S. Tanabe, D. Y. He, T. Yokota, N. Shibuya, E. Minami. 2001. Recognition of *N*-acetylchitoooligosaccharide elicitor by rice protoplasts. *Plant Physiology Biochemistry* 39 : 1105-1110.
- Oshiro, M. A. and W. L. Steinhart. 1991. Preparation of protoplasts from cell of orchids representing various genera. *Lindleyana* 6 : 36-41.
- Pan, Z. G., C. Z. Liu, S. J. Murch, M. El-Demerdash and P. K. Saxena. 2003. Plant regeneration from mesophyll protoplasts of the Egyptian medicinal plants *Artemisia judaica* L. and *Echinops spinosissimus* Turra. *Plant Science* 165 : 681-687.

- Prasertsongskun, S. 2004. Isolation and culture of suspension protoplasts of vetiver. *Songklanakarin Journal Science Technology* 26 : 411-416.
- Price , G. E. and E. Earle. 1984. Source of orchid protoplasts for fusion experiments. *American Orchid Social Bulletin* 53 : 19-25.
- Sajise, U. J. and Y. Sagawa. 1988. Regeneration of plantlets from callus and protoplasts of *Phalaenopsis* sp. *Microbial Utilization of Renewable Resources* 6 : 105-111.
- Shillito, R. D., G. K. Carswell, C. M. Johnon, J. J. DiMaio and C. T. Harms. 1989. Regeneration of fertile plants from protoplasts of *Elite Inbread* Maize. *Bio/Technology* 7 : 581-587.
- Sun, Y., X. Zhang, C. Huang, Y. Nie and X. Guo. 2005. Plant regeneration via somatic embryogenesis from protoplasts of six explants in Coker 201 (*Gossypium hirsutum*). *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 82 : 309-314.
- Teo, C.K.H. and K.H., Neuman. 1978. The culture of protoplasts isolated from *Renantanda* Rosalind Cheok. *The Orchid Review* 86 : 156-158.
- Theodoropoulos, P. A. and K. A. Roubelakis-Angelakis. 1990. Progress in leaf protoplast isolation and culture from virus-free axenic shoot culture of *Vitis vinifera* L. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 20 : 15-23.
- Umate, P., K. Venugopal Rao, K. Kiranmayee, T. Jaya Sree and A. Sadanandam. 2005. Plant regeneration of mulberry (*Morus indica*) from mesophyll-derived protoplasts. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 82 : 289-293.
- Vacin, E. and F. Went. 1949. Some pH changes in nutrient solutions. *Botanical Gazette* 110 : 605-613.

- Wallin, A. and T. Eriksson. 1973. Protoplast culture from suspension of *Daucus carota*. *Physiologia Plantarum* 28 : 33-39.
- Wenbin, L. and C. Zhenghua. 1983. Protoplast culture and fusion in perennial crops. In *Handbook of Plant Cell Culture* (eds. Z., Chen, D. A., Evans, W. R., Sharp, P. V., Ammirato and M. R., Sondahl) Vol. 6, pp. 92-115. New York: MacGraw-Hill Publishing Company.
- Yan-Yiu, Z., Y. Dun-Yi and P. J. C. Harris. 1991. Isolation and culture of protoplast from callus tissue of *Hibiscus syriacus* L. *Plant cell, Tissue and Organ Culture* 25 : 17-19.
- Yin, Y., S. Li, Y. Chen, H. Guo, W. Tian, Y. Chen and L. Li. 1993. Fertile plants regenerated from suspension culture-derived protoplasts of an indica type rice (*Oryza sativa* L.). *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 32 : 61-68.